

32003R1428

12.8.2003.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 203/7

UREDBA KOMISIJE (EZ) br. 1428/2003**od 11. kolovoza 2003.**

o dopuni Priloga Uredbi (EZ) br. 2400/96 o upisu nekih naziva u Registar zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla, kako je predviđeno Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2081/92 o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti za poljoprivredne i prehrambene proizvode (ΦΑΣΟΛΙΑ ΓΙΓΑΝΤΕΣ – ΕΛΕΦΑΝΕΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ (Fasolia Gigantes – Elefantas Kastorias))

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EEZ) br. 2081/92 od 14. srpnja 1992. o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti za poljoprivredne i prehrambene proizvode ⁽¹⁾, kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 806/2003 ⁽²⁾, a posebno njezin članak 6. stavke 3., 4. i 5.,

budući da:

- (1) Na temelju članka 5. Uredbe (EEZ) br. 2081/92 Grčka je Komisiji podnijela zahtjev za registraciju naziva „ΦΑΣΟΛΙΑ ΓΙΓΑΝΤΕΣ – ΕΛΕΦΑΝΕΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ (Fasolia Gigantes – Elefantas Kastorias)” kao oznake zemljopisnog podrijetla.
- (2) U skladu s člankom 6. stavkom 1. te Uredbe, ustanovljeno je da zahtjev ispunjava sve uvjete iz te Uredbe, a posebno da sadrži sve potrebne podatke u skladu s člankom 4.
- (3) Nakon objave sažetka zahtjeva u skladu s člankom 6. stavkom 2. Uredbe (EEZ) br. 2081/92, Helenska Republika zatražila je dvije manje izmjene u vezi s podrobnijim objašnjenjem točke 4.2 (opis) i brisanje izjave da se

vozila skupine podnositelja zahtjeva koriste u svrhu distribucije. Izmijenjeni sažetak zahtjeva sadržan je u Prilogu II.

- (4) Zato naziv treba upisati u „Registar zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla” te ih zbog toga treba zaštititi u cijeloj Zajednici kao zaštićenu oznaku zemljopisnog podrijetla.
- (5) Prilog ovoj Uredbi dopunjava Prilog Uredbi Komisije (EZ) br. 2400/96 ⁽³⁾, kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1298/2003 ⁽⁴⁾,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Naziv iz ovog Priloga dodaje se u Prilog Uredbi (EZ) br. 2400/96 i upisuje kao zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla (ZOZP) u „Registar zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla” kako je predviđeno u članku 6. stavku 3. Uredbe (EEZ) br. 2081/92. Prilog II. sadrži glavne elemente specifikacije proizvoda. Oni zamjenjuju sažetak zahtjeva objavljen u *Službenom listu Europskih zajednica* ⁽⁵⁾.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 11. kolovoza 2003.

Za Komisiju
Franz FISCHLER
Član Komisije

⁽¹⁾ SL L 208, 24.7.1992., str. 1.

⁽²⁾ SL L 122, 16.5.2003., str. 1.

⁽³⁾ SL L 327, 18.12.1996., str. 11.

⁽⁴⁾ SL L 184, 23.7.2003., str. 3.

⁽⁵⁾ SL C 120, 23.5.2002., str. 5.

PRILOG I.

PROIZVODI NAVEDENI U PRILOGU I. UGOVORU O EZ-u, NAMIJENJENI PREHRANI LJUDI

Voće, povrće i žitarice*Povrće*

GRČKA

ΦΑΣΟΛΙΑ ΓΙΓΑΝΤΕΣ – ΕΛΕΦΑΝΕΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ (Fasolia Gigantes – Elefantas Kastorias) (ZOZP)

—————

PRILOG II.

UREDBA VIJEĆA (EEZ) br. 2081/92
ZAHTJEV ZA REGISTRACIJU: ČLANAK 5.

ZOI () ZOZP (X)

Nacionalni zahtjev br: EL-04/00-5

1. Odgovorna uprava u državi članici

Ime Δ/νση Π.Α.Π. – Φυτών Μεγάλης Καλλιέργειας
(Directorate for Field Crop Production and Exploitation)

Adresa Μενάδρου 22 – ΑΘΗΝΑ Τ.Κ 105 52
(Menandrou 22, GR-10552 Atena)

Telefon (30-210) 212 51 21

Fax (30-210) 524 51 95.

2. Skupina koja podnosi zahtjev

2.1. Ime: „ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ΑΕ” με διακριτικό τίτλο AGROKA SA
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ΑΕ (business name: AGROKA SA)

2.2. Adresa: Οικισμός Λακκωμάτων – Δήμου Ορεστίδος Ν. Καστοριάς
(Lakkomata, Orestida, οπćina Kastoria)

2.3. Sastav: Proizvođači/prerađivači (x) drugi ().

Skupina (broj registriranog statuta 65/7.4.1997) ima 212 članova proizvođača graha iz okružja Kastoria koje obuhvaća sva područja gdje se uzgaja grah i koji imaju 65 % vrijednosti svih dionica. Preostalih 35 % predstavlja doprinos općine Lakkomata koja je sada sastavni dio područja općine Orestida. Strukturu društva uređuje članak 2. Zakona o općinama 410/95 (Službeni list 321).

3. Tip proizvoda: razred 1.6.

4. Specifikacija

(Sadržaj zahtjeva iz članka 4. stavka 2.)

4.1. **Ime:** ΦΑΣΟΛΙΑ ΓΙΓΑΝΤΕΣ – ΕΛΕΦΑΝΕΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

(Fasolia Gigante – Elefantas Kastorias)

4.2. **Opis:** Grah je jednogodišnja biljka penjačica s dugim tankim stabljikama i sastavljenim listovima koja može narasti više od dva metra. Pripada skupini *Papilionaceae* (mahunarke). Rod *Phaseolus* ima 250 vrsta. Sorte koje se uzgajaju u okružju Kastoria pripadaju skupini *Phaseolus coccineus* (*multiflorus*).

— Simbiotička veza *Bacterium radicola*, koja veže dušik, s mesnatim, čvorastim korijenom, omogućuje apsorpciju i do 40 kg/ha atmosferskog dušika.

— Stabljika je tanka, savitljiva i cilindrična, te se omotava cijelom dužinom s lijeva na desno.

— Sastavljeni listovi sastavljeni su od tri mala listića.

— Cvjetovi su sastavljeni od petodjelne čaške, petodjelnog bijelog cvjetnog vijenca, deset prašnika i tučka. Rastu u velikim grozdovima koji se otvaraju jedan za drugim od podnožja biljke prema vrhu biljke.

— Veliki grah (*Fasolia gigantes* – *Elefantas Kastorias*) je biljka koja se križa oprašivanjem.

- Plod je bijela mahunarka koja ima oblik bubrega. Mahunarka je velika, jede se pečena u pećnici ili pirjana s dodanim biljnim proizvodima (ulje, luk, rajčica, celer, mrkva) koji dopunjuju „sredozemni karakter” jela.
- Hranidbena vrijednost je vrlo visoka, izvrstan je izvor bjelančevina, škroba, željeza itd. i sadrži malu količinu masti.

Veliki grah (*Fasolia Gigantes* – *Elefantas Kastorias*) mora ispunjavati standarde kvalitete utvrđene u članku 2., 3. i 5. Zajedničke Odluke 37227/25.9.1987 ministara za poljoprivredu i trgovinu (Službeni list 541/B/9.10.87.):

Proizvodi prije pakiranja moraju ispuniti najmanje sljedeće zahtjeve:

1. zrna moraju biti cijela, zrela, prirodne boje, ne smiju biti smežurana, ne smiju imati rupice od insekata niti insekte, ne smiju imati opasne bolesti, ne smiju pokazivati znakova kvarenja ili povišene temperature;
2. moraju biti očišćena sijenjem ili ručnim prebiranjem;
3. ne smiju sadržavati druge vrste graha, kako je predviđeno u članku 3. te Odluke;
4. ne smiju sadržavati nikakve strane tvari;
5. njihove makroskopske i organoleptičke karakteristike moraju biti tipične za svaku vrstu i moraju odgovarati zahtjevima zdravog pohranjivanja i postupanja općenito, kako je određeno u Codex Alimentariusu;
6. Najveća dozvoljena količina vlage je 14 %.

Razvrstavanje graha (članak 3.)

Grah se razvrstava na tip i vrstu graha prema njegovom obliku, težini na tisuću zrna ili postotku, koji prolazi kroz sito s rupicama točno određenog promjera, kako slijedi:

- (a) veliki grah (*Elefantas Kastorias*): težina na 1 000 zrna; najmanje 1 800 g ili 90 % graha ne prolazi kroz sito s rupicama promjera 13 mm;
- (b) veliki grah (*Fasolia Gigantes*): težina na 1 000 zrna; između 1 200 i 1 800 g ili 90 % zrna ne prolazi kroz sito, s rupicama promjera 12 mm.

Ambalaža i predstavljanje (članak 5.)

Za grah prije pakiranja dopuštena su sljedeća odstupanja:

- (a) slomljena zrna: manje od polovice cijelog zrna: do 2 %;
- (b) smežurana/zrna koja su izgubila boju: do 0,5 %;
- (c) strane tvari: do 0,05 % (najveća dozvoljena količina zemlje 0,02 %).

4.3. Zemljopisno područje

Uzgjajalište graha u okružju Kastoria nalazi se na obalama rijeke Aliakmonas i njezinih pritoka, na području gdje je zemlja stvrdnuta te je napravljen sustav za irigaciju, garantirajući opskrbu dovoljnom količinom vode potrebnom za uzgoj. Uzgoj na bregovima jezera Kastoria je od sekundarnog značaja.

Oko 900 ha zemljišta unutar područja za uzgoj upotrebljava se za uzgoj velikoga graha (*Fasolia Gigantes*/*Elefantas Kastorias*). Nadmorska visina područja doseže od 630 do 900 metara. Zemlja je naplavljena, lagana, sa slobodnim odvodnjavanjem i u cijelosti malo kisela.

Klima na području za uzgoj je kontinentalna s hladnim ljetima zbog visine i blizine voda jezera Kastoria i rijeke Aliakmonas. Pored toga, zbog blizine jezera proljeća su blaga. Prosječne godišnje količine padalina oko 600 mm ispunjavaju zahtjeve za uzgoj graha koji je biljka koja voli vodu.

„Posebna” klima koja pridonosi izvrsnosti proizvoda je međutim u velikoj mjeri posljedica izvanrednog fenomena. Cijelo područje je veliki plato zaštićen planinom Vitsi i gorjem Grammos. To je kotlina u kojoj nema vjetrova, a kada pušu vrlo su blagi.

Područje uzgoja obuhvaća:

1. cijelu općinu Ion Dragoumis;
2. cijelu općinu Makedna;
3. cijelu općinu Agioi Anarguroi;
4. cijelu općinu Korestia;
5. cijelu općinu Kastoria;

6. cijelu općinu Vitsio;

7. cijelu općinu Aliakmonas;

8. cijelu općinu Agia Triada;

9. dio općine Orestida

(prije općina Argos Orestiko i prije općine Ammoudara, Asprokklisia, Dialekto, Kastanofito, Lakkomata, Melanthi i Spilea);

10. dio općine Neestori (prije općina Ptelea);

11. dio općine Kastraki (prije općina Dendrokhorí).

Stvarna područja uzgoja su međusobno povezana.

4.4. Dokaz o podrijetlu:

Grah potječe iz južnog Meksika i Srednje Amerike. U skladu s ispitivanjima radioaktivnim ugljikom, *Phaseolus coccineus* (*multiflorus*) udomaćen je Meksiku oko 2 000. godine prije naše ere. Vjeruje se da je grah donesen u Europu sredinom šesnaestog stoljeća, prvo u Englesku i Španjolsku, a krajem spomenutog stoljeća došao je u Grčku. Prvo se pojavio oko urbanih središta u nizini, ali se zbog njihove fiziologije uzgoj ubrzano proširio do udaljenih visinskih područja. Jedno od tih je područje Kastoria gdje su se idealno tlo, klima i odlične tehnike uzgoja udružile u stvaranju sorti i proizvoda koji osvajaju tržišta. Proizvod je zbog omiljenosti u Grčkoj i posebnog mjesta koje ima u grčkoj prehrani opisan kao „nacionalno jelo”.

Podaci o području i uzgoju unutar ograničenog područja su evidentirani i za njihovu točnost jamči:

(a) shema kompenzacijskih nadomjestaka;

(b) integrirani sustav nadzora poljoprivrednih gospodarstava;

(c) program daljinskog nadzora.

Sva tri regulira zakonodavstvo Zajednice, a provodi ih Uprava za poljoprivredu.

Kontrolne postupke i certifikaciju proizvoda provode imenovane državne agencije na osnovi zakonodavstva trenutačno na snazi za proizvode s oznakom izvornosti i oznakom zemljopisnog podrijetla.

Detaljna provjera uključuje izvođenje kemijskih analiza koje provode te agencije i ujedno vrše nadzor u pogledu označavanja točnosti oznaka potvrđivanjem, koje su obvezne po vrijedećem nacionalnom zakonodavstvu i zakonodavstvu Zajednice (npr. broj serije, moguća uporaba oznake Zajednice itd.).

U Grčkoj je veliki grah jedini suhi grah koji doseže težinu iznad 1 200 g na 1 000 zrna.

4.5. Postupak proizvodnje

4.5.1. Ubiranje plodova

Ručno ubiranje plodova (mahune) počinje početkom rujna i traje do tri mjeseca. Urod se s biljke ubire do tri puta, budući da mahune dozrijevaju postupno odozdo prema vrhu biljke. Mahune se rasprostru na tlo i suše prirodno na suncu dok se s lakoćom ne počnu odvajati od sjemenke kad se po njima udara savitljivim štapovima.

4.5.2. Čuvanje

Odvojene sjemenke se po potrebi rasprostru na suncu dok ne dosegnu željeni iznos vlage, koji iznosi oko 12 %. Nakon toga se ručno prebiru i odstranjuju im se nečistoće, slomljena i oštećena zrna i zrna drugih sorti, stavljaju u vreće i skladište u higijenskim uvjetima bez posebnih problema zahvaljujući njihovoj trajnoj naravi.

4.5.3. Razvrstavanje, pakiranje i priprema za tržište

Na novoj stanici za razvrstavanje/pakiranje u Agrotiki Kastorias vrši se razvrstavanje i pakiranje uz pomoć najsuvislijih strojeva i načina koji jamče izabranu kvalitetu proizvoda.

Polipropilenske vrećice zapremnine 1/2 kg i 1 kg pune se automatski i zatim slažu u kutije od 10 do 20 kg.

Cijeli postupak se elektronski nadzire te se koristi automatska oprema za mjerenje.

Razvrstavanje obuhvaća automatsko odvajanje proizvoda u tri kategorije ovisno o veličini kako je navedeno u zahtjevu za priznavanje, slijedi provjera izvornosti sorte, čišćenje, te dezinfekcija uz uporabu blagih postupaka (fizikalna separacija/sistem ECOGEN).

Proizvod se izravno distribuira u trgovine hrane.

Neposredni ciljevi su tržišna sigurnost proizvoda, zaštita potrošača te ulazak na strana tržišta, što će biti moguće jedino pomoću postupka priznavanja PGI.

4.6. Povezanost

Tlo i klima u području imaju presudnu ulogu u uzgoju iznimno velikoga graha u Kastoriji. Srednje zrnata, blago kisela zemlja s odličnom drenažom, te sredozemno-kontinentalna klima tog područja skladno pridonose proizvodnji graha koji je dio života stanovnika ovog područja već 300 godina.

Primijenjena tehnika uzgoja predstavlja tradiciju koja se prenosi s generacije na generaciju. Uzgojiti proizvod tako iznimne kvalitete nije stvar osobne koristi već rezultat dugogodišnjeg iskustva koje u praksi primjenjuju proizvođači koristeći se samo svojim očima i rukama.

U ovom području uzgoj graha je dio gospodarstva i njegova važnost ogledava se u tradiciji, običajima i festivalima.

- Godišnji sajam graha u Lakkomati.
- Jelo od graha poslužuje se gostima festivala prilikom obljetnice smrti makedonskog borca za slobodu Pavlosa Melasa u mjestu koje nosi njegovo ime.
- Festivali graha na različitim lokacijama u vrijeme berbe s povezanim lokalnim kulturnim i folklornim događanjima.

Ta događanja ukazuju na povijesne i društvene veze stanovnika s tim proizvodom.

4.7. Kontrolno tijelo

Ime: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Καστοριάς
Δ/νση Γεωργίας
Διοικητήριο
GR-52100 – ΚΑΣΤΟΡΙΑ
(Agriculture Directorate Prefectural – Administration of Kastoria)

Adresa: GR-52100 – ΚΑΣΤΟΡΙΑ
Διοικητήριο
(GR-52100 Kastoria)

4.8. Označivanje

Ambalaža proizvoda mora imati oznaku *Fasolia Gigantes – Elefantas Kastorias ZOZP* i oznake navedene u članku 4. stavku 7. Zakona o općinama 81/93.

4.9. Nacionalni zahtjevi

Primjenjuju se opće odredbe Zakona o općinama 81/93 o proizvodnim postupcima ZOI i ZZOP.

EZ br: G/EL/00123/2000.04.05

Datum primitka potpunog zahtjeva: 14.12.2000.